

**Komunikat prasowy
Luksemburg, 11 listopada 2019 r.**

Systemy informatyczne wykorzystywane w trakcie kontroli granicznych w strefie Schengen są dobrze opracowane, ale wymagają bardziej aktualnych i kompletnych danych – podkreślają kontrolerzy UE

Jak wynika z nowo opublikowanego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, organy kontroli granicznej w państwach członkowskich powinny położyć większy nacisk na to, by bez zbędnej zwłoki wprowadzać kompletne dane do systemów informacyjnych UE wspierających efektywne nadzorowanie granic zewnętrznych strefy Schengen. Systemy te stanowią skuteczne narzędzie, z którego funkcjonariusze straży granicznej korzystają w coraz większym stopniu przy dokonywaniu odpraw granicznych. Brakuje w nich jednak obecnie pewnych danych, a inne dane są niekompletne bądź nie są wprowadzane w przewidzianych na to terminach, co w opinii kontrolerów negatywnie wpływa na efektywność niektórych odpraw granicznych.

W wyniku utworzenia strefy Schengen zniesiono kontrole graniczne między 22 państwami członkowskimi UE i czterema innymi państwami europejskimi. Aby jednak zapobiegać przestępczości i terroryzmowi oraz kontrolować migrację, większy nacisk kładzie się obecnie na skuteczną kontrolę i nadzorowanie granic zewnętrznych strefy Schengen. Jak wynika z danych szacunkowych, z budżetu UE wyasygnowano ponad 600 mln euro na utworzenie systemów informatycznych, które mają ułatwić funkcjonariuszom straży granicznej wykonywanie ich obowiązków.

Kontrolerzy sprawdzili, na ile skutecznie główne systemy informatyczne wykorzystywane w trakcie kontroli granicznych umożliwiły funkcjonariuszom straży granicznej dokonywanie odpraw osób fizycznych wjeżdżających do strefy Schengen na wyznaczonych przejściach granicznych na lądzie, w portach morskich i w portach lotniczych. Systemy te umożliwiają weryfikację osób i przedmiotów, wiz i wniosków o azyl, jak również porównywanie odcisków palców oraz danych pasażerów. Kontrolerzy przeprowadzili wizyty w Finlandii, we Francji, Włoszech, w Luksemburgu i Polsce.

– Dla funkcjonariuszy straży granicznej dane w systemach informatycznych stanowią podstawę do podjęcia decyzji o przepuszczeniu osoby przez granicę. Bywa jednak tak, że nie uzyskują oni z systemu informacji pozwalających podjąć taką decyzję – powiedziała **Bettina Jakobsen, członkini Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialna za to sprawozdanie**. – Kontrola przeprowadzona przez Trybunał miała

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

na celu wskazanie tych aspektów w założeniach koncepcyjnych systemów i w ich użytkowaniu, które mogą pomóc funkcjonariuszom straży granicznej skuteczniej wykonywać ich obowiązki.

Zdaniem kontrolerów systemy informatyczne w strefie Schengen są ogólnie dobrze opracowane i ułatwiają dokonywanie odpraw granicznych, a państwa członkowskie, w których przeprowadzono wizyty kontrolne, zasadniczo przestrzegają obowiązujących ram prawnych. W niektórych krajach odprawy graniczne przebiegały jednak sprawniej niż w innych. Co więcej, państwa członkowskie mogłyby korzystać z systemów informatycznych w bardziej systematyczny sposób.

Ponad połowie funkcjonariuszy straży granicznej, którzy wzięli udział w ankiecie Trybunału, zdarzyło się przepuścić osoby przez granicę bez przeprowadzenia odnośnych kontroli w systemach. Kontrolerzy wykryli w szczególności rozbieżności między liczbą wydanych i skontrolowanych wiz Schengen, co może świadczyć o tym, że nie we wszystkich punktach kontroli granicznej kontrole wizowe przeprowadzane są w sposób systematyczny.

Funkcjonariusze straży granicznej nie zawsze uzyskują kompletne i aktualne dane z systemów. Jeśli chcą oni sprawdzić dane osobowe, mogą otrzymać setki rezultatów – w większości fałszywych trafień – które muszą następnie zweryfikować ręcznie. W opinii kontrolerów powoduje to nie tylko, że odprawy graniczne są mniej efektywne, ale zwiększa również ryzyko przeoczenia prawidłowych trafień.

Ze względu na duże opóźnienia we wdrażaniu rozwiązań informatycznych w zakresie nadzorowania granic oraz danych pasażerów służby graniczne nie mogły wymieniać się istotnymi informacjami. Opóźnienia występowały także w przypadku wymiany informacji na temat sytuacji na granicach oraz wymiany danych daktyloskopijnych. Tymczasem, jak przestrzegają kontrolerzy, opóźnienia w przekazywaniu danych daktyloskopijnych mogą spowodować, że za właściwy do rozpatrzenia wniosku o azyl uznany zostanie nieprawidłowy kraj. Ponadto państwa członkowskie potrzebują dużo czasu, by wyeliminować uchybienia stwierdzone w toku ocen systemów, które to oceny zostały jednak uznane przez kontrolerów za „wnikliwie i metodyczne”.

Kontrolerzy zalecają Komisji Europejskiej, by promowała szkolenia dotyczące systemów informatycznych, udoskonała procedury kontroli jakości danych, przeanalizowała rozbieżności w przypadku kontroli wizowych, zmniejszyła opóźnienia we wprowadzaniu danych do systemów oraz skróciła czas potrzebny na skorygowanie stwierdzonych uchybień.

Informacje dla redaktorów

Każde państwo należące do strefy Schengen jest wprawdzie samodzielnie odpowiedzialne za zabezpieczenie własnych granic, aby jednak zapewnić skuteczną współpracę między nimi, niezbędny jest pewien stopień koordynacji odpraw granicznych oraz wspólna polityka wizowa. W 2018 r. w strefie Schengen wydano ponad 14 mln wiz krótkoterminowych. Między październikiem 2015 r. a wrześniem 2017 r. Francja, Niemcy, Włochy, Hiszpania i Grecja – kraje, które wydały największą liczbę wiz – przeprowadziły niecałe 14 mln kontroli, mimo że liczba wydanych przez nie wiz wyniosła niemal 18 mln. Państwa strefy Schengen wydają także ponad 200 różnych rodzajów wiz krajowych umożliwiających podróżowanie po całej strefie, które nie są ujęte we wspólnym systemie informatycznym, w związku z czym informacje na ich temat nie są dostępne dla innych krajów.

Liczba obywateli państw trzecich, którym odmówiono wjazdu na granicach zewnętrznych, oscylowała między 440 000 w 2017 r. a niemal 500 000 w 2009 r. W latach 2013–2017 liczba trafień dotyczących osób i przedmiotów poszukiwanych na podstawie wpisów pochodzących z innych krajów wzrosła niemal trzykrotnie: z 87 000 do 243 000. Z comiesięcznych raportów wynika, że liczba ostrzeżeń dotyczących potencjalnych problemów z jakością danych wynosi w przybliżeniu 3 miliony na około 82 miliony wpisów.

UE ustanowiła pięć systemów informatycznych wspierających kontrole graniczne: system informacyjny Schengen, wizowy system informacyjny, europejską bazę danych zawierającą odciski palców, europejski system nadzorowania granic oraz rejestr danych dotyczących przelotu pasażera. Państwa członkowskie jedynie w ograniczonym stopniu korzystały z dostępnego finansowania UE w celu udoskonalenia systemów informatycznych wykorzystywanych w trakcie kontroli granicznych.

Sprawozdanie specjalne nr 20/2019 pt. „Unijne systemy informacyjne wspierające kontrole graniczne – narzędzie efektywne, lecz wymagające bardziej aktualnych i kompletnych danych” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE. Trybunał opublikował już wcześniej sprawozdania dotyczące powiązanych zagadnień, np. systemów informatycznych na potrzeby służb celnych i kontroli celnych, systemu informacyjnego Schengen oraz migracji zewnętrznej.

Kontakt dla prasy

Damijan Fišer – E-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu

Tel. (+352) 4398-45410 Tel. kom. (+352) 621 55 22 24